

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲۵۱۸۱۷۵ -

الزامات خارج از قرارداد ادب زبان ساده

(حقوق مدنی و دانشگاهی)

www.ketab.ir

مؤلفان

رضا کریمی منفرد

تحصیل کرده دکتری تخصصی حقوق خصوصی و مدرس دانشگاه

آیدین لطف اله زادگان

دانش آموخته مقطع کارشناسی حقوق قضائی و پژوهشگر حقوق خصوصی

انتشارات چتر دانش

سرشناسه	: کریمی منفرد، رضا، ۱۳۴۹ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام / Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: الزامات خارج از قرارداد به زبان ساده (حقوق مدنی ۴ دانشگاهی) / مؤلفان رضا کریمی منفرد، آیدین لطفاله زادگان.
مشخصات نشر	: تهران: چتر دانش، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۶۷۸-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۹۷-۱۹۸].
موضوع	: مسوولیت (حقوق) (Liability Law) تعهدات (حقوق) -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی) Civil rights -- Iran -- Study and teaching (Higher) مسوولیت (حقوق) -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی) Liability (Law) -- Iran -- Study and teaching (Higher) مسوولیت (حقوق) -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی) Liability (Law) -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher) تعهدات (حقوق) -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی) Obligations (Law) -- Iran -- Study and teaching (Higher) تعهدات (حقوق) -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی) Obligations (Law) -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher)
شناسه افزوده	: لطفاله زادگان، آیدین، ۱۳۶۸ -
رده بندی کنگره	: KMH ۸۳۹
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۷۷۵۲۶۷
اطلاعات رکور دکتابشناسی: فیبا	

نام کتاب	: الزامات خارج از قرارداد به زبان ساده (حقوق مدنی ۴ دانشگاهی)
ناشر	: چتر دانش
مؤلفان	: رضا کریمی منفرد، آیدین لطفاله زادگان
نوبت و سال چاپ	: اول - ۱۴۰۳
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۶۷۸-۸
قیمت	: ۱۵۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینری جاوید (اردیبهشت شمالی)، بلاک ۸۸
تلفن مرکز بخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳
پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرتیراگرترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتبی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ی پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

باب اول: کلیات.....	۹
فصل اول: تعریف مسئولیت مدنی، منابع و ماهیت آن.....	۱۱
فصل دوم: تفاوت مسئولیت مدنی با مفاهیم مشابه.....	۱۳
فصل سوم: ارکان مسئولیت مدنی.....	۱۸
فصل چهارم: نظریه های مسئولیت مدنی.....	۳۷
فصل پنجم: عوامل رافع مسئولیت مدنی.....	۴۰
باب دوم: عناوین الزامات خارج از قرارداد.....	۶۱
فصل اول: ایفای ناروا.....	۶۳
فصل دوم: اداره قصولی.....	۶۶
فصل سوم: غصب.....	۷۵
فصل چهارم: اتلاف و تسبیب.....	۹۶
فصل پنجم: استیفاء.....	۱۰۶
فصل ششم: دارا شدن ناعادلانه.....	۱۰۸
باب سوم: بررسی مسئولیت های خاص و ویژه.....	۱۱۱
فصل اول: مسئولیت کارفرما.....	۳۱۱
فصل دوم: مسئولیت دولت و کارمندان.....	۱۱۵
فصل سوم: مسئولیت قضات.....	۱۱۷
فصل چهارم: مسئولیت پزشک.....	۱۱۸
فصل پنجم: مسئولیت محجورین.....	۱۲۰
فصل ششم: مسئولیت ناشی از حوادث وسایل نقلیه موتوری زمینی.....	۱۲۲
فصل هفتم: مسئولیت در خصوص املاک مجاور.....	۱۳۹
فصل هشتم: مسئولیت ناشی از مالکیت اشیاء و نگهداری حیوانات.....	۱۴۰

فصل نهم: مسئولیت تولید کنندگان و عرضه کنندگان کالاها و خدمات.....	۱۴۳
فصل دهم: مسئولیت متصدی حمل و نقل.....	۱۴۶
فصل یازدهم: مسئولیت مشاوران املاک.....	۱۴۷
فصل دوازدهم: مسئولیت سردفتران اسناد رسمی.....	۱۴۹
فصل سیزدهم: مسئولیت ورزشی.....	۱۵۱
فصل چهاردهم: سایر مسئولیت ها.....	۱۵۲
باب چهارم: اصول و قواعد حاکم بر مسئولیت مدنی.....	۱۶۹
فصل اول: اصل جبران کامل خسارات.....	۱۷۱
فصل دوم: اصل منع جبران مضاعف خسارت.....	۱۷۳
فصل سوم: اصل ترمیمی بودن خسارت (تنبیهی نبودن).....	۳۷۱
فصل چهارم: قاعده تقلیل خسارت.....	۱۷۵
فصل پنجم: اصل شخصی بودن مسئولیت مدنی.....	۱۷۶
ضمائم.....	۱۷۹
ضمیمه اول: نکات مربوط به آیین دادرسی مدنی راجع به دعاوی مسئولیت مدنی.....	۱۸۱
ضمیمه دوم: تست های مدنی ۴.....	۷۸۱
فهرست منابع و مآخذ.....	۱۹۷

مقدمه

«فمن اعدى عليكم فاعذوا عليه. مثل ما اعدى عليكم»

آنچه که پیش روی شماست جلد چهارم از مجموعه هشت جلدی حقوق مدنی به زبان ساده می باشد و موضوع آن مسئولیت مدنی به معنای خاص یا الزامات خارج از قرارداد است. (موضوع مواد ۳۰۱ لغایت ۳۳۷ قانون مدنی) که پس از مباحث مربوط به تعهدات جزء مهمترین موضوعات حوزه حقوق مدنی می باشد اما علیرغم ارزش بسیار بالای آن، یکی از دروس مغفول در دانشکده های حقوق می باشد به همین دلیل نیز اساتید اهل فن در این زمینه کتبی را تألیف نموده اند که اگرچه در جای خود بسیار ارزشمند و درخور توجه هستند و تا حدودی نیز این خلاء علمی را پر کرده اند اما ایراداتی یا بهتر است بگوییم کمبودهایی نیز دارند مثلاً کتاب مسئولیت مدنی تألیف استاد معظم دکتر سید حسین صفائی و دکتر حبیب الله رحیمی به دلیل حجم بالای مطالب تطبیقی یا حقوقی فرانسه در حد مقطع کارشناسی ارشد می باشد کتاب الزامات خارج از قرارداد حضرت استاد دکتر ناصر کاتوزیان نیز برای دانشجوی تازه وارد که در ترم های ابتدایی این درس را مطالعه می نماید سنگین بوده و به راحتی قابل فهم نمی باشد و کتاب دکتر سید حسن امامی نیز علاوه بر اینکه تمام مطالب را پوشش نمی دهد بلکه به دلیل تغییر قوانین خیلی از مطالب آن کارایی نداشته و منسوخ است لذا سال ها در فکر این بودیم که کتابی در زمینه حقوق مدنی ۴ تألیف کنیم که در حد بضاعت ما هم جامع افراد باشد و هم مانع اغیار، اما فرصتی دلخواه نمی یافتیم که گفته اند الامور مرهونه باوقاتها تا اینکه فرصتی پیش آمد و حاصل کار چیزی است که در پیش چشم دارید که با کاری که آن بزرگواران و سایر نویسندگان حقوقی در این زمینه کرده اند از چند جهت فرق می کند:

۱- علامه بی بدیل حقوق ایران زمین و عالم اندیسمند محمد جعفر جعفری لنگرودی در پیشگفتار کتاب حقوق اموال می نویسد «اگر از نویسنده کتابی توقع داشته باشیم که ابتکارات یا ویژه کاری های اثر خود را که اصالت به اثر می بخشد به صورت فهرستی برشمارد توقع نابجایی نخواهد بود بلکه به نظرم بسیار بجا هم می باشد زیرا نویسنده یا ابتکاراتی در آن اثر کرده است و یا نکرده است اگر ابتکاری نکرده باشد طبعاً چیزی جز مقداری تعارف ارائه نخواهد کرد علاوه بر مردم زیرک و نکته سنج، گروه بسیار دیگر بی بضاعت او خواهند برد اما اگر نویسنده شجاعت داشته باشد و فهرستی از ویژه کاری و ابتکارات خود را بدهد این شجاعت اخلاقی را باید نیکو دانست و کرامی شمرد خوانندگان آن اثر در هر پیاپی از آگاهی و دانش که باشند با صرف محاسبه کوتاه و ساده در می یابند که در برابر

اول اینکه در این اثر سعی و تلاش بر این بوده که تا جایی که امکان پذیر است مطالب ساده و همه فهم باشد. متأسفانه گاهی ما این قدر غرق ادبیات حقوقی خودمان هستیم که مخاطب‌مان منظور ما را نمی‌فهمد! و از همه مهم تر مختصر و کوتاه باشد.

دوم اینکه به منظور تسهیل در یادگیری و آموختن حقوق مدنی همراه با سرعت، جامعیت و دقت در بررسی و طرح مباحث از نمودار، جدول، دسته بندی و شرح مسائل از طریق مثال ها و نمونه سوالات آزمون های سنوات گذشته استفاده شده است.

سوم اینکه برخی مطالب را به شکل نکته درآورده‌ایم که موجب می‌شود مطالعه کننده در کمترین زمان ممکن و حتی در اوقات فراغت با مطالعه یک نکته کوتاه پی به حکم و نظر کلیدی و مهم قانونی و حقوقی برده و آن را به خاطر بسپارد.

در پایان باید متذکر شویم که هیچ‌گاه ادعای این را نداشته و نخواهیم داشت که اثر مذکور عاری از هر گونه عیب و نقص می‌باشد علی‌الخصوص که کار بشری خالی از نقص نبوده و امکان دارد لغزش‌هایی هر چند اندک رخ داده باشد لذا دست همه سرورانی که با دلسوزی این عیوب را در جهت اصلاح متذکر گردند صمیمانه می‌فشاریم البته به قول علامه جعفری لنگرودی از ترس اشتباه نمی‌توان به گوشه عزلت خزید زیرا اگر از اشتباه بترسید هرگز به ابتکارات دسترسی پیدا نخواهید کرد و کلام خویش را با این شعر از نادره فلک خیام نیشابوری به پایان می‌بریم که:

یک چند به کودکی به استاد شدیم / یک چند به استادی خود شاد شدیم
پایان سخن شنو که ما را چه رسید / از خاک در آمدیم و بر باد شدیم

رضا کریمی مفرد

آیدین لطف‌اله زاوکان

Aidyn.lotfi@gmail.com

کانال تلگرامی: Asan_hoghoogh

آنان چگونه اثری قرار دارد و به فراخور اهمیت آن اثر و ابتکارات آماده نکته سنجی و نقادی و احاطه به مسائل و مباحث آن اثر می‌شوند»